

SILVIA BYSTRICĀNOVĀ

A VRĀŤ SA PO SLABŠĪCH

Silvia Bystričanová

**A vrát' sa
po slabších**

Silvia Bystričanová

**A vrát' sa
po slabších**

slova

Copyright © Silvia Bystričanová 2016
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2016

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-2381-8

*Túto knihu venujem všetkým, ktorí majú odvahu
veriť v zázraky živené láskou, pretože čokoľvek,
čo si vieme predstaviť, je možné. To, čo nevidíme,
neznamená, že nie je. Za zrakom sa dejú veci,
ktoré sme nazvali zázrakom. Nech sa dejú...*

1. kapitola

Dnes je to presne dvestoosemdesiat dní a šesť hodín, odkedy sa Dagovi zmenil život. A nielen jemu. V súvislosti s oným dňom sa rozhodol skúsiť žiť inak. V určitom zmysle to spočiatku považoval za svoju povinnosť, aj keď to od neho nikto nežiadal.

Na veľký plagát s karikatúrou Alberta Einsteina napísal číslo 280 a odstúpil. Kresba sa strácala pod pribúdajúcimi číslami a náhodný návštevník Dagovej izby by zbytočne hádal, čo to všetko znamená. Chaoticky porozhadzované čísla napísané na lesklom papieri tou istou rukou.

Pozerajúc sa neustále Einsteinovi do očí, načiahol sa naslepo po svoje ledabolo porozhadzované veci na pohovke a pomaly sa obliekol. V posledných mesiacoch sa rád ukrýval do farieb, ktoré si svet nevšímal. Jednofarebné oblečenie, ktorému dominovala kapucňa zatiahnutá až po oči. Každé ráno ukrytý vo svojom svete pod tmavou kapucňou vykročil na ulicu, aby nasadol na bicykel a naučenou trasou sa rýchlo presunul do práce. Trval na tom, že zdedenú trafiku nepredajú a on sám sa o ňu postará. Nikto z rodiny mu v tom nebránil, akoby tušili, že sa v nej potrebuje ukryť a zároveň chce byť užitočný. Zahryzol do jablka a druhou rukou určoval bicyklu

smier. Cesta mu obvykle trvala dve zjedené jablká a Dag sa dnes pousmial, keď sa mu podarilo trafiť ohryzkom kmeň stromu, ktorý osamelo rástol za trafikou. Presne ako včera, keď schádzal zo svojho bezmotorového tátoša a naslepo trafil strom. Päť zásahov tento týždeň. Číslo, presnosť a cyklické opakovania ho fascinovali od malička. Možno preto vyštudoval ekonómiu a neskôr sa venoval účtovníctvu. Vyhovovalo mu, že mohol pracovať doma a určovať si čas, kedy sa bude práci venovať. To však bolo pred dvestoosemdesiatimi dňami, kým sa mu v jeden upršaný deň neotočil bezstarostný život chrbtom a on sa musel naučiť žiť inak. Zdalo sa mu to nespravodlivé, ale nevedel, komu by sa sťažoval. Spravodlivosť je vtedy, keď nikto neplače a on odvtedy plakal neraz.

Zamkol bicykel, oprel ho o zadnú stenu trafiky a ticho vklzol dnu. Bol presvedčený, že ránam nepristane hluk, a tomu podriaďoval aj svoje správanie. Chvíľu len tak posedával a lenivo zíval. Možno viac zo zvyku ako zo skutočnej potreby lepšie zásobiť mozog kyslíkom. Mal rád zvláštnu vôňu čerstvo vytlačených novín a s pocitom, že ho nikto nevidí, pričuchol so zavretými očami ku kôpke dennej tlačie. Urobil to niekoľkokrát po sebe, až kým ju neprestal vnímať. Čuch, tak ako ostatné zmysly, rýchlo privykne na všetko, čo človeka bezprostredne neohrozuje na živote. V malej búde uprostred mesta si vytvoril vlastný svet, ostrov, na ktorom bol dobrovoľne novodobým Robinsonom. Neprekvapilo ho, keď tu našiel svojho Piatka v ženskom vydaní – starú pani Horváthovú, ktorá mala výraznú nadváhu, trefné komentáre a neutíchajúci humor. Pracovala v trafike od chvíle, čo ju otvorili a Dag si nedokázal na jej mieste predstaviť nikoho iného. Akoby mu ju život nenápadne ponúkol ako tolerantného priateľa v jeho náročnejších dňoch. Striedali sa v trafike podľa toho, ako to vyhovovalo Dagovi, pretože pre ňu bola trafika útočiskom v samote a Dag jej pripomínal syna žijúceho v zahraničí. Urobila by pre neho čokoľvek.

Očami prebehol dodacie listy, pri niektorých časopisoch skontroloval množstvá a naučeným pohybom bez dlhého

premýšľania vyložil na stojan najkúpovanejšie denníky a týždenníky. Už vedel, čo sa predáva denne, čo občas a čo kupujú len jedinci s osobitým záujmom. Tých mal najradšej. Čudákov a introvertov. Chodili do trafiky zriedkavo, ale pravidelne. Pri pozdrave sa prikrčili, strčili hlavu do okienka a očami nervózne hľadali svoj časopis. Nemali potrebu rozprávať sa s Dagom, prejavovali mu náklonnosť inak. Vernosťou stáleho zákazníka. Dag sa na nich ticho zabával a rád ich nechával prelistovať časopis, pretože vedel, že nedokážu odísť a nekúpiť si ho. Poznal dušu zberateľa veľmi dôverne. Jeho otec k nim roky patrila.

Dag netušil, ako dlho dokáže žiť takýmto spôsobom, nepochyboval však o svojom rozhodnutí. Vedel, že sa rozhodol správne a v tomto zložitom období to bol najlepší spôsob bytia. Pre neho i pre jeho otca. Dnes je to presne dvestoosemdesiat dní a niekoľko hodín.

2. kapitola

Pred tromi rokmi odišiel Dagov otec do dôchodku a napriek počiatocnej melanchólii, spôsobenej nadbytkom voľného času, postupne nachádzal v zaslúženom odpočinku záľubenie. Najprv všetkých prekvapil snahou nájsť si priateľov v komunite rybárov, no nakoniec si povedal, že mlčať môže aj doma, a tak jedného dňa dotiahol do bytu ťažkú debničku s neznámym obsahom. Nikto nevedel, čo s ňou zamýšľa, ale všetci boli spokojní, pretože tatko, ako ho v rodine oslovovali, sa od tej chvíle zavrel do svojej izby a bol šťastnejší ako kedykoľvek predtým. Až po pár týždňoch vyšlo najavo, aký nezvyčajný koníček si našiel. Rozhodol sa, že bude stavať modely historických lodí a vozidiel v sklených fľašiach. Dag ako jediný člen rodiny tušil, čo sa za týmto rozhodnutím ukrýva. Tatko si plnil dávny sen. Túžbu vlastniť historické vozidlo a získať na ňom k morskému pobrežiu, kde by bez toho, aby z neho vystúpil, počkal na brieždenie. Obdivoval by smejivé čajky, vdychoval vôňu presoleného mora a potom by sa vrátil domov, aby všetkým povedal, že bol, videl, ale neskúsil. Chcel si ponechať možnosť snívať o mori. Tvrdil, že ak doň vkročí, prestane ho vzrušovať a vytratí sa čaro nepoznaného. Chcel

ho vidieť, no nechcel ho spoznať. Výstredné pranie starého muža sa nikdy nestalo skutočnosťou a to bol dôvod, prečo to chcel dokázať aspoň v miniatúrnom svete. Plniť si sny v malom môže človeku priniesť rovnako veľkú radosť a zároveň určité zadostučinenie.

Kým Dagov otec sníval a staval lode, jeho manželka žila za oboch každodennosť všedných dní. On roky chválil skvelé jedlo, kým ona nakupovala a varila. On nepoznal meno svojho očnému lekárovi, ona vedela naspamäť aj jeho telefónne číslo a mená jeho detí. On netušil, kde sa v meste dajú kúpiť žiarivky a ona ich bez jediného vyčítavého slova kúpila a zručne vymenila v lampe na jeho stole. Praktická žena si našla nepraktického muža a obaja boli v tomto nesúrodnom zväzku šťastní. Každý z nich iný a spolu dokonali. Súhra a láska ukryté v malom byte, ktoré tak často nevidáť.

Dagova matka mala všetko, čo nemal jej manžel. Bola zhorčivá, bola vtípná. A potom sa to stalo.

Dnes je presne dvestoosemdesiat dní, čo si ju na ceste nečakane vzala smrť. Nepripravených ich postretla chvíľa, ktorej sa každý ticho bojí. Smrť kosí tam, kde ju čakajú a občas hrabne kosou a vezme aj tých uprostred práce a s nedokončenou piesňou na perách. To je smrť. Nevypočítateľná, nenávidená, ale v bolesti a starobe pokorne vítaná. Smrť je ženského rodu, z nej sa rodí smútok a v smútku sa ukrýva hnev, odmietanie i tiché zmierenie. Smrť nemožno odpustiť, kým sa pokorne nenaučíme rozumieť sebe a tým chápať svoj život.

Dejiny jednej rodiny sa bolestivo zmenili, Dagov otec však lode stavať neprestal. Akoby potreboval presvedčiť seba i syna, že dokáže postaviť koráb, pomyselnú archu, ktorá by ich uchránila pred potopou nevyplavených mužských slz. Pracoval na nej denne niekoľko hodín a spolu s loďou ukryl do fľaše aj horu Ararat. Dívajúc sa na upadajúcu domácnosť a tichý smútok syna postupne pochopil, že svoju horu si musí vyšliapať každý sám. On sa rozhodol pred nikým neplakať a pokúsiť sa ísť ďalej. Nevedel, ako dlho to takto vydrží, ale vedel, že toto je jeho spôsob, ako prežiť ďalší deň. A potom

ďalší a možno aj ďalší. Nevládal a nemal čas o tom premýšľať, pretože jeho dni sa skrátili. Tma, taká prázdna a bolestivo tichá, bola častejšie ako určovali hodiny. Naučil sa priveľa nepremýšľať a len tak zo zvyku dýchať. Hibernácia smútkom. Nevládal uvažovať, a preto zamestnával ruky. Vraj práca je najlepšia terapia. Možno. Ale len tá, ktorá otupí myseľ a paralyzuje city. Doprial si túto výstrednosť, aby potlačil spomienky do úzadia. Čo s nimi v čase, keď bolia? Možno máme jedinú voľbu. Pokúsiť sa ich zakonzervovať v mŕtvej zóne ľudského žiaľu a počkať, čo sa s nimi časom stane. Spomienky predsa musia mať aj iný význam, nielen pripomínať ľuďom šťastné dni. Musíme počkať, kým slovami vystihneme to, čo už prestáva bolieť a môžeme o tom postupne rozprávať. Niekomu a najviac sebe. Musíme spraviť všetko preto, aby spomienky dostali inú chuť.

3. kapitola

Mesto dnes dýchalo pokojne, z Dagovho pohľadu až príliš, a tichosť ulice ho začala znepokojovať. Ľudia si často prajú pokoj a občasnú mlákvosť okolo seba, aby od nich nikto nič nechcel a nič nemuseli, a keď sa tak stane, prekvapí ich to, pretože ich vyľaká ticho v nich samých. Zľaknú sa myšlienky, že by ticho mohlo byť trvalé a im by neostávala iná možnosť, len si privyknúť. Mlákvosť spájajú s čudáctvom, pričom zabúdajú, že je to nevyhnutnosť, ku ktorej nás nekompromisne vedie život. Skôr či neskôr bude od nás chcieť, aby sme zistili, že občasné ticho nás chráni, bezvetrie spomalí a my sa naučíme spoliehať sa na seba tým najčistejším spôsobom, dívať sa na seba s láskou a vedieť, kto sme.

Dag vybral z kopy časopisov krížovku a začítal sa. Chvíľu šťukal perom a pohmkával si melódiu z dnešného rána, ktorá sa ho chytila ako kliešť cestou do kúpeľne. Rozospatý nemal v úmysle si ju pamätať a rýchlo vypol otcovi rádio. Lenže to, čo si nechceme pamätať, si pamätáme najviac. Ruka s perom behala po papieri a ticho pripustil, že na tej melódii niečo bude, pretože sa začal usmievať. Poznal odpovede na všetky otázky v krížovke. *Aké vzrušujúce by bolo občas nevedieť.*

Tieň človeka pred trafikou ho donútil zdvihnúť zrak a vrátiť sa k povinnostiam.

„Prajete si?“ opýtal sa bez pozdravu, akoby predpokladal, že dnešný deň nevie byť iný, len dobrý, pretože je pokojný.

„Dajte mi niečo na čítanie,“ ženský hlas posadený až príliš nízko a vychádzajúci z hrdla veľmi pomaly a tlmene doložil, „prosím vás.“

Dag sa zahľadel na ženine ruky a snažil sa prostredníctvom jej hlasu a rúk pochopiť, aká je. Mal to rád. *Hádaj, kto som. Nevidíš ma, aj keď stojím blízko.* Dojemne biele ruky bez šperkov a bez hodínok. Nelistovala vyloženými časopismi ako mnohí pred ňou, ale trpezlivo čakala na Dagovu radu a pravou rukou si hladkala hánky na druhej ruke. Nežne a odovzdane.

Aký pokoj z nej ide. Necháva sa rada prekvapiť všetkým, čo jej život prinesie a mám pocit, že sa teší z každého dňa. Závideniahodné. Takto ženu stojacu pred trafikou odhadol Dag a s úsmevom, ktorý ona nemohla vidieť, jej podal hrubý časopis.

„Toto vám vystačí na pár dní a sú v ňom naozaj zaujímavé články. Vzal som ho aj môjmu otcovi.“

„A trafili ste sa do jeho vkusu?“ V jej otázke nebola zvedavosť. Pokojne mohla dať za vetou bodku.

„Neviem, či do vkusu, ale našiel tam to, čo teraz potrebuje.“

„Hm. Ak tam nájdem aj ja niečo pre seba, prídem vám povedať,“ podala Dagovi do rúk peniaze a rozlúčila sa.

Chcel sa jej ešte niečo opýtať, no zvonenie mobilu ho okradlo o možnosť ženu ešte na chvíľu zdržať, a tak ju nechal, nech ide svojou cestou, pretože aj bez záruky vedel, že sa vráti. Skôr či neskôr.

„Synak, čo si dáš na večeru?“ zaznelo v telefóne unaveným hlasom.

„Nechám to na teba, tatko, ja zjem všetko,“ povedal Dag bez dlhého premýšľania.

„Našiel som v kuchárskej knihe fajn recept a rozmýšľam, že by som mohol uvariť žemľovku.“

„Žemlovka sa pečie,“ opravil otca, „viac však o nej neviem, sorry.“ Predvídajúc výsledok si nahlas povzdychol.

„Veď hej, upečiem, len nemôžem nájsť strúhadlo na jablká,“ bezradne vysvetľoval a hlboký hlas mu prešiel do pomalého chrapotu.

„Tak urob niečo iné.“

„Urobím polievku? Maminu polievku. Maj sa, chlapče,“ prirýchlo sa rozlúčil a mrmlajúc si popod nos zoznam potrebných surovín bezradne klesol na stoličku.

Očami blúdil po kuchyni a nerozumel, ako mohla takto rýchlo spustnúť. Snažil sa denne upratovať, ale nebolo to vidieť. Občas mal pocit, akoby sa celá domácnosť proti nemu spriahla a on v nej nemohol nič nájsť. Domácnosť bez ženy je ako bez duše, chýba jej srdce. Odrazu nemá to krásne ženské čarovanie, keď žena z ničoho vytvorí veľa, keď uprace popri tom, ako sa muža opýta, čo si dá na večeru. Kúzla žien si muži doma nevidia, ale keď stratia ženu, rýchlo prídu o ilúziu o samom sebe.

Dag vedel, ako sa zvyčajne končia tatkové kuchárske pokusy, a preto predvídal, čo ho bude doma čakať. Paradajková polievka. To bolo jediné jedlo, ktoré mama stihla otca naučiť. V čase, keď sa chystala s Dagom do pôrodnice, nástojila na tom, že tatko musí zvládnuť navariť aspoň svoju obľúbenú polievku. Nič viac sa v priebehu ich spoločného života v kuchyni nepriučil a nikoho to obzvlášť netrápilo. Doteraz nemali dôvod trápiť sa.

Tatko si poukladal na stôl všetky ingrediencie a v duchu preratúval, koľko litrov polievky sa dá uvariť z kila paradajok. Zahľadel sa na recept pripnutý na chladničke, podvedome sa poškrabal po bruchu, čo robil vždy, keď bol nesvoj, a prst zabodol do stredu papiera. Nesúhlasne zvrátil obočie a kývajúc hlavou zašomral:

„Kúsok bazalky, to je už, preboha, aká veličina?“ *Kúsok sa rovná trom centimetrom? Alebo je kúsok menej ako dĺžka najmenšieho nechta?*

Táto nepresnosť pojmov ho znervózňovala. Vzal pero a medzi suroviny dopísal: tri listy bazalky a tri centimetre stonky.

Až teraz bol spokojný. Presnosť preňho predstavovala istotu, ktorú spolu s manželkou stratil.

Z poličky vybral dva hrnce rôznych veľkostí a technikou pedantného človeka nakrájal voňavé paradajky.

Buchli vchodové dvere a spolu s pozdravom vošiel do kuchyne aj Dag. Oprel sa o zárubňu a pohľadom zhodnotil situáciu aj dnešnú náladu otca.

„Tie paradajky takto krájať nemusíš,“ podotkol Dag a odišiel si do kúpeľne umyť ruky.

„Ako to myslíš? Takto...“ teatrálné zdôraznil otec a s nožom v ruke a s utierkou prehodenou cez plece odkráčal za synom.

„Nič som nepovedal. Krájaj to tak, ako chceš!“ povedal hlasnejšie, aby prehlušil tečúcu vodu.

Dag nemal chuť hádať sa a nemal chuť ani na rozhovor s otcom, na ktorého sa nevládal pozerieť. Vzal z poličky čistý uterák a rezignovane pozrel na muža stojaceho vo dverách kúpeľne. *Ako zostarol.* Všetky tie roky, keď mu ľudia lichotili, ako dobre vyzerá, dobehol za jeden deň. Toto robí s ľuďmi smútok. Oberá ich o dušu a rozožiera telo. *Kolko tatko ešte unesie?* Pozná niekto hranicu, za ktorú už nemožno ísť? Boh ľudí skúša smútkom. Každý dostane svoj prídel.

„Synak, ja viem, že to naša mamka krájala inak, ale akokoľvek sa snažím, neviem to urobiť tak ako ona. Mrzí ma to,“ pozrel smutne na syna a mal chuť objat' ho.

Neurobil to. Nikdy to nevedel. Najlepšie objat' vedela jeho milovaná žena. Objat' Daga i jeho. V objatí sa rozosmiať a potom sa na okamih silno stisnúť, aby sa naň nezabudlo. Také boli Helenine objatia. Preglgol hrču v krku a cítil, ako ho syn ľutuje. Nechcel to. Nežiadal o ľútosť, ktorá jeho smútok znásobovala. Neprosil o súcitné pohľady susedov, potreboval jediné. Prežiť. Prežiť bez milovanej ženy dnešný deň a potom možno ďalší a ďalší. Prestal myslieť na budúcnosť a snažil sa nemyslieť na minulosť. Spomienky ho dusili ako vdýchnuté oriešky do pľúc. Nevedel sa nadýchnuť. Aspoň nie tak, ako to dokázal predtým.

„To nejako zvládneme, neboj,“ potľapkal otca po pleci a prekľzol pomedzi nevy povedané slová do svojej izby.

„Zavolám ťa, keď bude polievka hotová,“ zakričal za synom a bol mu vďačný za to chlapské potľapkanie, ktoré bolo pre oboch akýmsi nedokonalým objatím.

Je mužom viac, ako si sám pred sebou prizná.

4. kapitola

Otupený z otcovho kulinárskeho hľadania sa aj z práce sa zvalil na posteľ a neplánovane v priebehu niekoľkých minút zaspal. Prebudil ho intenzívny pocit, že sa naňho niekto uprene pozerá. Strhol sa a prudko sa posadil. Pár centimetrov od jeho tváre sa usmievali oči mladej dievčiny. Zmätený a rozospatý nechápal, kto je to a kde sa tu vzala.

„Ty ma už nepoznáš? No pekne,“ usmiala sa mäkkým úsmevom a prisadla si k nemu nepozvane na posteľ.

„My dvaja sa poznáme?“ Otázkou si doprial čas na skúmanie jej tváre.

Bystré oči, širšie líčne kosti a úsmev, za ktorý jej všetci všetko odpustia.

Hnedé vlasy, kde-tu s odtieňom lesného medu, zahrabla do iluzórneho vrkoča, vystrčila bradu a našpúlila detsky pery.

„Ešte stále nič?“ nehybne zostala v póze, v ktorej by ju mohol spoznať.

Sklamalo ju, že ju nespoznal. Napriek tomu mu to nechcela uľahčiť. Priala si, aby si spomenul. Bola doňho tajne zaľúbená v čase, keď ešte nosila na zuboch strojček a zo ženy mala pramálo.

„Ty si malá Zoja?“ pomaly a váhavo sa opýtal, vyťahujúc z pamäti spomienky na časy, keď ako stredoškolák býval u rodičov.

„Malá už nie som a nízka asi zostanem,“ s úľavou sa usmiala tomu, že ju konečne spoznal.

„Ako si sa sem dostala?“

„Cez balkón. Chodila som cez váš balkón vždy, keď som stratila kľúče. Ty si už na to zabudol?“ zaklipkala očami.

„Vlastne nezabudol,“ zhovievavo sa zadíval do vlastnej minulosti, „a pamätám sa aj na to, ako som vždy trýpol, či to zábradlie v zdraví prelezieš.“

„A vždy si ma pritom držal za vlasy, vtedy som nosila vrkoč, a vravel si mi, že ma budeš pre istotu istiť,“ nahlas sa zasmiala a Dag sa pousmial.

Začal sa pomaly rozpamätávať na všetko z tých čias. Spomenul si, ako sa k nemu vždy smelo pridala, keď išiel na tréning basketbalu a on ju nemohol odmietnuť, pretože ona si nikdy nepýtala jeho súhlas. Už vtedy mala v sebe odvahu dospelých žien a akúsi zvláštnu pravdu a presvedčenie, že ona vie, že to musí a má byť presne takto. Nikdy nepochybovala. Niekoľko v tom mohol vidieť pubertálnu drzosť, on v tom však prečítal istotu. Kráčala vedľa neho, rozosmievala ho historikami zo školy a trpezlivo sa naňho usmievala. Vlastne ona sa usmievala stále. Nielen naňho. Bolo to slniečko s pehami uprostred nosa a konským chvostom divokých vlasov. Fascinovalo ho, ako niekto môže mať toľko vlasov. Vtedy aj teraz. Mal chuť dotknúť sa jej vlasov a presvedčiť sa, či sú stále také mocné a ťažké.

„Čo si ma toľko prezeráš?“ vytrhla ho zo spomienok a odvážne mu ponúkla svoju tvár. „Ak hľadáš pehy, tak tie, našťastie, zmizli,“ spokojne sa usmiala a posadila sa vedľa neho.

Nebolo mu to nepríjemné, ale napriek tomu ostal zaskočený jej spontánnosťou a zvláštnou blízkosťou. *Ako dlho som ju nevidel. A tie jej pehy boli rozkošné.*

„Škoda,“ povedal tichým hlasom, „škoda, že zmizli.“

Konštatovanie, ktoré nečakalo žiadnu odpoveď. Celú pubertu sa trápila pre pehy, a teraz jej ktosi, kto bol svedkom jej zložitého obdobia, povie toto? *Prečo mi nikdy nepovedal, že tie pehy nie sú tým, čo ma oberá o sebavedomie a o jeho pozornosť? To nie je fér, povedať mi to teraz a takto nečakane.* Mala chuť udrieť ho. Za to, čo jej nepovedal, aj za to, čo jej povedal, keď už radšej nemusel. Celý život je o načasovaní a to, čo nepoviem, je rovnako dôležité ako to, čo poviem.

Vstal, aby odložil porozhadzované kusy oblečenia, a občas sa na ňu letmo pozrel. Je zvláštne vidieť niekoho z minulosti v podobe, ktorú by sme nenakreslili ani v najbujnejšej fantázii. Ľudia sa menia presne tak, ako sa menia ich myšlienky. Sme ako stromy, ktoré rastú do výšky a tajne kreslia letokruhy do svojho vnútra. Aj naše vnútro poodhalíme vtedy, keď nás zlomia. Okolnosti, smútky, prehry či osobné dejiny.

Zoja rýchlo pochopila, že pre dnešný deň je skúmových pohľadov a otázok viac než dosť. Aj dobrého veľa škodí a človek by sa mal vedieť dávkovať. Odhrnula záves na balkónových dverách a kým sa stihla nadýchnuť a povedať niečo na rozlúčku, predbehol ju Dagov otec, prilákaný zvedavosťou, s kým sa Dag v izbe rozpráva.

„Zojenka, vitaj u nás! Tak dávno som ťa nevidel. Dáš si s nami polievku?“ nečakal na odpoveď a rýchlo sa vrátil pripraviť ďalší tanier.

Ticho prikývla a usmiala sa pravým kútikom úst. Mala Dagovho otca rada. Teraz a akosi vždy. Bol v jej očiach odvážne nedokonalý, ale, našťastie, stále dobrotivý. A teraz zostal sám. Je očividne ešte viac nedokonalý a, našťastie, stále dobrotivý. Pretože aj to sa človeku môže stať, že mu žiaľom zatvrdne srdce, a potom už záleží len na odvahe ostatných, či sa nezľaknú ťažkého smútku a vrátia sa poňho. Každý z nás dostane niekoľkokrát za život možnosť vrátiť sa po slabších a podeliť sa o silu, ktorá nám bola daná práve pre tieto chvíle, keď sa bojuje o človeka. Vrátiť sa znamená aj využiť šancu pozrieť sa na vlastnú budúcnosť a na to, čo má vlastne zmysel z iného uhla, s odstupom niekoľkých krokov a niekoľkých

myšlienok. A možno práve vtedy, oslobodení od sebeckva, zistíme, aký jednoduchý a krásny môže byť život. Úplne jasne uvidíme, čo všetko sme schopní obetovať a vzdáme sa toho s prekvapivou ľahkosťou, a jediný obraz, ktorý sa nám vryje navždy do pamäti, bude tvár človeka, ktorému sme podali ruku, aby vládol kráčať.

Polievka bola presne taká, akú Dag očakával. Bez fantázie, aj keď navarená podľa receptu. So sklopeným zrakom dvíhal v pravidelných intervaloch lyžicu k ústam, aby urobil otcovi radosť. Ten sa však opíjal pohľadom na mladú susedu a syna si nevšímal. Zoja si vychutnávala polievku a za každým sústom klipla slastne očami na pozdrav tomu, kto polievku uvaril. Dag nechápal, a preto zvedavo nazrel do Zojinho taniera, či jedia rovnaký pokrm. To isté sa môže dvom ľuďom javiť odlišne, pretože každý sa pozerá na svet zo svojho miesta a z inej perspektívy.

Otec odišiel s úsmevom, na ktorý Dag tak dlho čakal.

„Tebe naozaj chutila?“ opýtal sa po chvíli ticha a pozoroval Zoju, ako najedená spokojne leží so zatvorenými očami na jeho posteli.

„Bola výborná!“

„Ty si dnes asi nič nejedla,“ skonštatoval a posadil sa k nej. Ako magnet ho priťahoval pohľad na uvoľnený výraz jej tváre.

„Od rána som nejedla nič a teplé jedlo nájdeš u nás doma len v nedeľu,“ vysvetľovala so zatvorenými očami, „preto je polievka sviatkom. U nás určite.“

„Tak musíš chodiť častejšie. My máme polievku denne.“

„Budem,“ obrátila k nemu prudko tvár a s očami čistými ako laň sa zapichla do jeho pohľadu.

Ak inokedy nemal rád uprený pohľad, pri ktorom sa cítil vždy naho, dnes sa mu nebránil. Nechal ju, nech háda, aký je a či neuhne. Neuhol. Nemal dôvod.

„Naozaj sa ti páčili moje pehy?“ prekvapila ho otázkou, na ktorú nebol pripravený.

„Áno. Neviem,“ zahanbila ho vlastná nerozhodnosť a rýchlo vstal.

Pochopila jeho gesto. Mala ho prečítaného už vtedy, keď jej dovolil kráčať vedľa seba na basketbal. Nerozlúčila sa s ním, len otcovi objatím poďakovala za polievku a dnes odišla domov dverami. To sa jej v tomto byte nestalo už dávno. S niektorými ľuďmi sa dá vyjsť len von dverami a s Dagovým otcom sa dá vyjsť vždy. O tom bola presvedčená.